

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY DRUK nr 248
W PRUDNIKU

ul. Klasztorna 4, 48-200 Prudnik
sekr. tel. 077 436 20 74, fax 077 436 20 75
e-mail: psse.prudnik@pis.gov.pl
<http://psseprudnik.pis.gov.pl>

**INFORMACJA
PAŃSTWOWEGO POWIATOWEGO
INSPEKTORA SANITARNEGO W PRUDNIKU
O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
Gminy Prudnik w roku 2018**

WRZESIEŃ 2019 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych. Stan sanitarny podmiotów leczniczych.	4
II. Jakość wody przeznaczanej do spożycia oraz wody do kąpieli. Stan sanitarno – techniczny obiektów użyteczności publicznej.	13
III. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.	17
IV. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy.	20
V. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych. Nadzór nad środkami zastępczymi.	24
VI. Zapobiegawczy nadzór sanitarny.	30
VII. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.	32
VIII. Podsumowanie.	36

Wstęp

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Prudniku przedstawia ocenę stanu sanitarnego gminy Prudnik w 2018 roku, sporządzoną na podstawie wyników kontroli w ramach sprawowania bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego oraz działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i zawodowych, a także prowadzonej działalności oświatowo-zdrowotnej.

Głównym celem działalności był nadzór nad warunkami sprzyjającymi zdrowiu mieszkańców. Realizując powyższy cel nadzorowano i monitorowano:

- sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych,
- jakość wody do spożycia,
- stan sanitarno- techniczny obiektów i urządzeń użyteczności publicznej,
- stan sanitarny obiektów żywnościowo- żywieniowych, zakładów opieki zdrowotnej, placówek nauczania i wychowania, obiektów turystyczno- wypoczynkowych i innych obiektów użyteczności publicznej,
- warunki zdrowotne środowiska pracy a zwłaszcza zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W 2018 roku Stacja realizowała zadania statutowe zgodnie z „Planem zasadniczych przedsięwzięć na rok 2018”, obejmującym główne kierunki działania, zasadnicze zamierzenia oraz harmonogram nadzoru nad obiektami.

W realizacji zadań uczestniczyły oddziały: Higieny Komunalnej, Epidemiologii, Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku, Higieny Pracy, sekcje: Higieny Dzieci i Młodzieży, Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej oraz pracownicy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.

W roku ubiegłym Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Prudniku była kontrolowana przez Najwyższą Izbę Kontroli.

Oceniano przygotowanie organizacyjne do wykonywania zadań i sprawowania nadzoru nad stosowaniem substancji dodatkowych w żywności a także współpracę z innymi instytucjami oraz działalność edukacyjną w zakresie bezpieczeństwa stosowania w żywności substancji dodatkowych.

Działalność Stacji w przedstawionym wyżej zakresie oceniono pozytywnie.

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych. Stan sanitarny podmiotów leczniczych.

Zgodnie z kompetencjami Oddział Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej realizował zadania, które mają na celu zapobieganie powstawaniu chorób zakaźnych w szczególności poprzez:

- podejmowanie działań przeciwepidemicznych związanych z występowaniem chorób zakaźnych, zakażeń i zatruc pokarmowych u ludzi oraz zakażeń szpitalnych,
- nadzorowanie wykonawstwa szczepień ochronnych oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi,
- nadzór nad jednostkami udzielającymi świadczeń zdrowotnych w zakresie stanu sanitarno-higienicznego i wdrażania standardów postępowania przeciwepidemicznego,
- stosowanie i aktualizowanie procedur i instrukcji dotyczących możliwości wystąpienia szczególnie niebezpiecznych chorób zakaźnych,
- współpracę z organami administracji publicznej, służbami i inspekcjami w zakresie nadzoru nad chorobami zakaźnymi i zakażeniami.

Skuteczność działania przeciwepidemicznego służb sanitarnych oparta jest na wczesnym zgłaszaniu podejrzeń/zachorowań na choroby zakaźne oraz zgłoszeń dodatknych wyników laboratoryjnych. Realizacja tego obowiązku, umożliwia podjęcie szybkiej i skutecznej diagnostyki, leczenia oraz wdrożenia działań profilaktycznych mających na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się zachorowań a w konsekwencji ochronę i prawidłowy nadzór nad stanem zdrowia mieszkańców powiatu.

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych na terenie gminy Prudnik należy uznać za dobrą. Nie obserwowano epidemicznego występowania chorób zakaźnych, natomiast notowany wzrost zachorowań na niektóre choroby zakaźne miał, podobnie jak w latach poprzednich charakter sezonowy lub był kontynuacją trendów wieloletnich obserwowanych wcześniej np. zachorowania na ospę wietrzną.

Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych w roku 2018 na terenie gminy Prudnik zostały przedstawione w formie tabelarycznej (Tabela 1) w oparciu o *Meldunki dwutygodniowe o zachorowaniach na choroby zakaźne*.

Tabela 1. Zachorowania i zapadalność na 100 000 ludności wg województwa, powiatu i gminy Prudnik

Jednostka chorobowa	Woj. Opole		Pow. Prudnik		Gmina Prudnik		
	2018		2018		2018		
	Zach.	Zap.	Zach.	Zap.	Zach.	Zap.	
Salmonelozy - zatrucia pokarmowe	284	28,74	12	21,57	5	18,30	
Inne bakteryjne zakażenie jelitowe E. coli biegunkotwórczą	8	0,81	3	5,39	0	0	
Inne bakteryjne zakażenie jelitowe E. coli inną i BNO	3	0,3	1	1,80	1	3,66	
Inne bakteryjne zakażenie jelitowe Clostridium difficile	284	28,74	8	14,38	6	21,96	
Inne bakteryjne zakażenie jelitowe nie określone	59	5,97	4	7,19	2	7,32	
Inne bakteryjne zakażenie jelitowe u dzieci do lat 2	11	1,11	3	5,39	0	0	
Giardioza (lamblioza)	31	3,14	2	3,60	1	3,66	
Wirusowe zakażenie jelitowe - rotawirusy	442	44,74	14	25,17	11	40,27	
Wirusowe zakażenie jelitowe - norowirusy	182	18,42	2	3,60	1	3,66	
Wirusowe zakażenie jelitowe - inne określone	173	17,51	19	34,16	14	51,26	
Wirusowe zakażenie jelitowe nie określone	265	26,82	4	7,19	3	10,98	
Wirusowe zakażenie jelitowe u dzieci do lat 2	377	38,16	22	39,55	13	47,60	
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	1838	186,03	17	30,56	7	25,63
	w tym u dzieci do lat 2	496	50,20	7	12,58	3	10,98
Szkarlatyna (płonica)	440	44,53	37	66,51	13	47,60	
Róża	240	24,29	33	59,32	14	51,26	
Kiła wczesna	35	3,54	5	8,99	2	7,32	
Borelioza z Lyme	694	70,24	21	37,75	10	36,61	
Styczność i narażenie na wściekliznę /potrzeba szczepienia/	134	13,56	7	12,58	5	18,30	
Wirusowe zapalenie opon mózgowych inne określone i nie określone	98	9,92	6	10,79	1	3,66	
Ospa wietrzna	4945	500,05	383	688,51	239	875,13	
Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	8	0,81	1	1,80	0	0
	typu B – przewlekłe i BNO	73	7,39	4	7,19	2	7,32
	typu C	73	7,39	3	5,39	3	10,98
Nowo wykryte zakażenia HIV	26	2,63	1	1,80	0	0	
Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	65	6,58	2	3,60	1	3,66	
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> inna określona i nie określona	11	1,11	2	3,60	0	0	
Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone	37	3,74	2	3,60	2	7,32	
Zapalenie mózgu inne i nie określone	6	0,61	1	1,80	1	3,66	
Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę	73139	7406,7	1705	3055,4	287	1050,42	

Zach. – liczba zachorowań na daną chorobę

Zap. – liczba nowych zachorowań na daną chorobę zarejestrowanych w ciągu roku, przypadająca na 100 000 ludności

Najliczniejszą grupę wśród chorób podlegających nadzorowi epidemiologicznemu stanowią zakażenia górnych dróg oddechowych, klasyfikowane jako „grypa i podejrzenia zachorowań na grypę”. W 2018 roku w podmiotach leczniczych gminy Prudnik zarejestrowano 287 zachorowań na grypę i grypopodobne (zapadalność 1050,42). Najwięcej zachorowań na grypę i infekcje grypopodobne odnotowano wśród osób w wieku od 15 do 64 lat. Jak co roku większość zachorowań wystąpiła w I kwartale.

W zapobieganiu grypie oprócz przestrzegania podstawowych zasad higieny istotne znaczenie odgrywają coroczne szczepienia przeciw tej chorobie, pozwalające uniknąć zachorowań oraz ryzyka powikłań. W 2018r. szczepieniom p/grypie w Punktach Szczepień na terenie gminy Prudnik poddało się 699 osób. Według wytycznych WHO i stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej szczepić powinny się szczególnie osoby przewlekle chore (astma, cukrzyca, niewydolność układu krążenia, oddychania, nerek), osoby o obniżonej odporności, osoby po 55 roku życia oraz osoby narażone na kontakt z dużą ilością ludzi- pracownicy służby zdrowia, szkolnictwa, handlu i transport. W roku ubiegłym podobnie jak w latach poprzednich kontynuowano nadzór nad grypą oparty o program Sentinel. Jest to zintegrowany system nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą prowadzony w tej samej populacji. W ramach tego programu prowadzi się rejestrację przypadków podejrzeń/zachorowań na grypę oraz pobiera od chorych materiał do badań wirusologicznych (wymazy z nosa i gardła) w celu wyizolowania wirusa grypy. W roku ubiegłym pobrano 6 wymazów z nosa i gardła od chorych, w 3 wymazach badanych metodą immunofluorescencji bezpośrednio wykryto wirusy grypy B. System Sentinel ma na celu prowadzenie stałego monitoringu w zakresie ilości zachorowań, ustalenia krążących w danym sezonie epidemicznym szczepów wirusa oraz służy ocenie trendów zachorowań. W gminie Prudnik w systemie nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą Sentinel w 2018 roku brało udział 2 lekarzy obejmujących opieką 3997 pacjentów.

Bardzo ważną grupę chorób zakaźnych stanowią bakteryjne i wirusowe zakażenia jelitowe. Stanowią one istotne obciążenie społeczeństwa, a ponadto stanowią ważny wskaźnik stanu higieny żywności. W ostatnich latach obserwujemy spadek liczby zachorowań związanych z zakażeniami pałeczkami *Salmonella* przy wzroście zakażeń jelitowych wywołanych przez laseczkę *Clostridium difficile* oraz przez wirusy.

W 2018 roku odnotowano 5 zachorowań na salmonelozę-zatrucia pokarmowe. Osoby chore na salmonelozę oraz osoby z ich najbliższego otoczenia objęto nadzorem epidemiologicznym w ramach którego wykonywano bezpłatne badania próbek kału.

W grupie zakażeń jelitowych, w ostatnich latach jednym z najpoważniejszych problemów epidemiologicznych jest silny trend wzrostowy zakażeń wywołanych przez

laseczkę *Clostridium difficile* w zakładach medycznych. Na terenie gminy Prudnik w roku ubiegłym odnotowano 6 przypadków bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Clostridium difficile*.

W ostatnich latach obserwuje się wzrost zakażeń jelitowych o etiologii wirusowej. Wśród dzieci dominują zakażenia wywołane przez rotawirusy i adenowirusy. W analizowanym okresie zarejestrowano u dzieci 11 zakażeń rotawirusowych oraz 13 zakażeń wywołanych przez adenowirusy.

Z punktu widzenia zdrowia publicznego, grupą chorób zakaźnych o szczególnym znaczeniu są choroby objęte programem obowiązkowych szczepień profilaktycznych. Efektem stosowania obowiązkowych szczepień jest znaczne ograniczenie lub wyeliminowanie zachorowań na choroby takie jak: błonica, tężec, krztusiec, polio, odra, świnka, różyczka, wirusowe zapalenie wątroby typu B, czy wywołanych przez drobnoustroj *Hemophilus influenzae*. Szczepienia ochronne są skutecznym i bezpiecznym środkiem zapobiegania groźnym chorobom zakaźnym. Stanowią najlepszą metodę prewencji zarówno, jeżeli chodzi o ochronę indywidualną, jak również kształtowania odporności całej populacji na zachorowania (ochrona populacyjna). Jednak w ostatnich latach na terenie gminy Prudnik, podobnie jak w całym kraju część rodziców uchyla się od obowiązku poddawania dzieci szczepieniom ochronnym. Głównym powodem takiej postawy są działania ruchów antyszczepionkowych głoszących fałszywe tezy o rzekomej szkodliwości szczepień ochronnych i braku bezpieczeństwa szczepień, nie zaś obawy rodziców przed wystąpieniem odczynów poszczepiennych.

W roku ubiegłym odnotowano dwa przypadki przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu B (WZW typu B). Od wielu lat na terenie gminy Prudnik nie notowano zachorowań na ostre WZW typu B co świadczy o skuteczności działań mających poprawić sytuację epidemiologiczną w tym zakresie a w szczególności o dobrze prowadzonych szczepieniach ochronnych. W wyniku wprowadzonych obowiązkowych szczepień osoby do 33 roku życia zostały uodpornione przed zakażeniem wirusem typu B.

Ciągle aktualnym problemem epidemiologicznym jest wirusowe zapalenie wątroby typu C. W roku ubiegłym zarejestrowano trzy zachorowania na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C będące efektem dawnego zakażenia. Szacunkowe dane wskazują, że liczba Polaków aktywnie zakażonych sięga ok. 200 tys. Niepokojący jest fakt, że około 90% z nich nie jest świadomych zakażenia i tym samym może stanowić źródło zakażenia kolejnych osób. Około 80% zakażeń ma związek z wykonywaniem zabiegów medycznych. Do zakażenia wirusem typu C może dojść w trakcie zabiegu chirurgicznego lub innych czynności powodujących uszkodzenie skóry, takich jak: zastrzyk, pobranie krwi, zabieg

stomatologiczny, zabieg kosmetyczny z użyciem: cążek, nożyczek, czy maszynki do golenia. Większość zakażeń wirusem typu C przebiega bezobjawowo, a manifestacja kliniczna występuje dopiero w zaawansowanym stadium choroby. Istotną sprawą jest wczesne rozpoznanie zakażenia wirusem typu C i jak najszybsze rozpoczęcie leczenia przeciwwirusowego. Z uwagi na brak swoistej szczepionki chroniącej przed zakażeniem, w zapobieganiu tej chorobie istotne znaczenie ma wdrażanie i utrzymywanie wysokich standardów higieniczno-sanitarnych usług medycznych. Pracownicy tutejszej Stacji, w trakcie prowadzonych kontroli sanitarnych zwracali szczególną uwagę na problem prawidłowego postępowania podczas wykonywania zabiegów medycznych w obiektach służby zdrowia, oraz w innych jednostkach, w których może dojść do naruszenia ciągłości tkanek (gabinety kosmetyczne, tatuażu, fryzjerskie).

W 2018 roku odnotowano wzrost zachorowań na ospę wietrzną, wysoce zaraźliwą chorobę zakaźną wywoływaną przez wirus Varicella-zoster. Ogółem w gminie Prudnik odnotowano 239 zachorowań na tę chorobę (zapadalność 875,13), Ponad 95% wszystkich zachorowań dotyczyło dzieci do 14 roku życia. Ilość zachorowań na ospę wietrzną utrzymuje się na stosunkowo wysokim poziomie, bowiem sytuacja epidemiologiczna tej choroby nie jest kształtowana przez masowe szczepienia ochronne. Zapadalność na ospę wietrzną podlega cyklicznym wzrostom, wówczas gdy wzrasta populacja dzieci nieuodpornionych w sposób naturalny przez przechorowanie. Istnieje skuteczna szczepionka przeciw ospie wietrznej, dla większości dzieci (poza dziećmi z grup ryzyka), jest ona odpłatna. Szczepienia przeciw ospie wietrznej zalecane są również osobom dorosłym, które nie chorowały na ospę wietrzną a szczególnie kobietom planującym ciążę.

Jedną z częściej rejestrowanych chorób zakaźnych jest borelioza bakteryjna choroba zakaźna przenoszona przez kleszcze. W 2018 roku zarejestrowano 10 nowych przypadków boreliozy. Pierwsze stadium tej choroby – rumień wędrujący stwierdzono u 8 chorych, natomiast u pozostałych 2 osób rozpoznano późną boreliozę w której dominującym objawem było zapalenie wielostawowe. Borelioza ze względu na niespecyficzne i rozciągnięte w czasie objawy, może być zgłaszana ze znacznym opóźnieniem. Wczesne rozpoznanie i skuteczne leczenie w początkowej fazie choroby warunkuje ograniczenie wystąpienia powikłań. W zapobieganiu tej chorobie zaleca się noszenie odpowiedniego ubrania w czasie pobytu w lesie i innych miejscach bytowania kleszczy, stosowanie środków odstraszających, sprawdzanie obecności kleszczy na powierzchni ciała po pobycie w lesie, szybkie i ostrożne usuwanie przyssanego kleszcza z powierzchni skóry a w przypadku wystąpienia zmiany skórnej zgłoszenie się do lekarza.

Istotnym problemem epidemiologicznym są zachorowania na płonicę. W 2018 roku odnotowano na terenie gminy Prudnik 13 zachorowań na tę chorobę. Płonica (szkarlatyna) jest ostrą wysypkową chorobą zakaźną wywoływaną przez bakterie *Streptococcus pyogenes*. Płonica może dawać powikłania w postaci: zapalenia węzłów chłonnych, zapalenia ucha środkowego, nerek i stawów, rzadziej zapalenie mięśnia sercowego i wsierdza. Choroba szerzy się głównie drogą powietrzno-kropelkową. W zapobieganiu tej chorobie ważną rolę odgrywa izolacja chorych przez co najmniej 7 dni od rozpoczęcia leczenia antybiotykiem oraz leczenie chorych i nosicieli.

Zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, rejestracji oraz nadzorowi epidemiologicznemu podlegają zachorowania na kiłę, rzeżączkę i inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie. W woj. opolskim nadzór nad chorobami przenoszonymi drogą płciową do sierpnia 2017r. prowadziła Poradnia Skórno – Wenerologiczna przy Szpitalu Wojewódzkim spółka z o.o. w Opolu na podstawie zawieranej umowy. Od września 2017 roku nastąpiła zmiana organizacji nadzoru epidemiologicznego nad zachorowaniami na choroby przenoszone drogą płciową. W związku z powyższym to Powiatowy Inspektor Sanitarny sprawuje nadzór nad zgłoszonymi przypadkami zachorowań. W roku sprawozdawczym odnotowano 2 przypadki zachorowań na kiłę wczesną na terenie gminy Prudnik.

W ciągu ubiegłego roku z terenu gminy zarejestrowano 33 przypadki pokąsań ludzi przez zwierzęta. Na podstawie informacji uzyskanych w toku prowadzonych dochodzeń epidemiologicznych stwierdzono, że sprawcami większości pokąsań nie były zwierzęta bezdomne. Do szczepień przeciwko wścieklicznie, lekarze Poradni Chorób Zakaźnych zakwalifikowali 5 osób. Osoby pokąsane zostały zaszczepione z powodu braku możliwości wykluczenia choroby u zwierzęcia lub braku możliwości poddania zwierzęcia obserwacji weterynaryjnej. Wszystkie osoby otrzymały pełny cykl szczepień. W trakcie prowadzonego nadzoru epidemiologicznego w tym zakresie współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Prudniku.

Jednym z zadań Oddziału Epidemiologii jest nadzór nad obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi. Na terenie gminy Prudnik w roku 2018 funkcjonowało 6 punktów szczepień, które realizują obowiązkowy program szczepień obejmujący grupę dzieci i młodzieży do lat 19. Szczepieniami obowiązkowymi objęto 6111 dzieci i młodzieży (dane wg sprawozdania Mz-54 za 2018r.).

Na podstawie rocznego sprawozdania z wykonawstwa szczepień ochronnych w 2018 r. dokonano oceny stanu uodpornienia określonych roczników dzieci przeciwko wybranym chorobom zakaźnym:

dzieci urodzone w 2018 r.

99,0% (szczepienie przeciw gruźlicy),

dzieci urodzone w 2017 r.

93,9% (szczepienie podstawowe przeciw wzw typu B),

94,3% (szczepienie pierwotne i uzupełniające przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis i *Haemophilus influenzae typu b*),

dzieci urodzone w 2016 r.

97,2% (szczepienie podstawowe przeciw wzw typu B),

97,8% (szczepienie pierwotne i uzupełniające przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi oraz poliomyelitis i *Haemophilus influenzae typu b*),

95,0% (szczepienie podstawowe przeciw śwince, odrze i różyczce),

dzieci urodzone w 2012 r.

96,9% (pierwsza dawka przypominająca szczepienia przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi oraz poliomyelitis),

dzieci urodzone w 2004 r.

89,2% (druga dawka przypominająca szczepienia przeciw błonicy i tężcowi),

młodzież urodzona w 1999 r.

86,0% (trzecia dawka uzupełniająca szczepienia przeciw błonicy i tężcowi).

Roczne sprawozdanie z wykonawstwa szczepień ochronnych (MZ-54) sporządza się na podstawie kart szczepień znajdujących się w punktach szczepień. Należy zaznaczyć, że w placówkach POZ na terenie gminy Prudnik pozostaje duża liczba kart szczepień osób, które wyjechały za granicę i w wyżej wymienionym sprawozdaniu wykazywane są jako nieuodpornione przeciwko określonym chorobom zakaźnym.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej zajmują się na bieżąco dystrybucją szczepionek przeznaczonych do realizacji szczepień obowiązkowych dla punktów szczepień.

W roku sprawozdawczym pod nadzorem sanitarnym Oddziału Epidemiologii znajdowało się 71 jednostek, działających na terenie gminy Prudnik, w tym:

- 67 jednostek świadczących usługi medyczne tj.: 25 podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne, 41 zawodowych praktyk lekarskich, 1 praktyka zawodowa pielęgniarska,
- oraz 4 administracje mieszkaniowe: spółdzielcze i komunalne.

W trakcie roku ilościowej zmianie uległy praktyki zawodowe lekarskie, z których: 3 zostały zlikwidowane, natomiast działalność rozpoczęły 2 nowe praktyki. Jedna praktyka stomatologiczna zawiesiła swoją działalność na czas nieokreślony.

W okresie sprawozdawczym ogółem zaplanowano kontrole w 52 jednostkach (co stanowi 73,2%), w tym 25 podmiotach leczniczych, 24 praktykach zawodowych lekarskich, 1 praktyce pielęgniarskiej oraz 2 administracjach mieszkaniowych.

W ramach przeprowadzonych kontroli podmiotów leczniczych dokonano oceny:

- stanu sanitarno - higienicznego i technicznego obiektów,
 - prawidłowości wykonywanych procesów dezynfekcyjnych i sterylizacyjnych,
 - postępowania ze sprzętem jednorazowego użytku,
 - postępowania z bielizną oraz odpadami medycznymi,
 - prowadzonych kontroli wewnętrznych w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz sporządzanej w tym zakresie dokumentacji,
- Przeprowadzone kontrole jednostek nie wykazały nieprawidłowości i zaniedbań w wymienionym wyżej zakresie.

Funkcjonujące jednostki spełniają wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z 26.06.2012r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2016r., poz. 739), obowiązującego w roku sprawozdawczym. Wyposażone są zgodnie ze specyfiką i zakresem świadczonych usług medycznych.

Zabiegi dekontaminacji narzędzi, wyrobów medycznych, sprzętów oraz powierzchni bieżących pomieszczeń wykonywane były prawidłowo, zgodnie z opracowanymi procedurami.

Placówki dysponowały wystarczającą ilością środków dezynfekcyjnych, które stosowane były zgodnie z przeznaczeniem: do narzędzi, sprzętów oraz powierzchni. Preparaty posiadały zezwolenia na obrót Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

Narzędzia wielorazowego użytku używane były w 23 jednostkach o profilu zabiegowym. Dla 1 podmiotu leczniczego oraz 3 praktyk lekarskich sterylizacja wykonywana była na zlecenie. W pozostałych jednostkach, 5 podmiotach leczniczych oraz 14 praktykach zawodowych lekarskich narzędzia sterylizowane były we własnym zakresie. Sterylizacja przeprowadzana była w autoklawach parowych.

Skuteczność procesów sterylizacji w autoklawach kontrolowana była przy użyciu testów biologicznych i chemicznych. Wszystkie uzyskane wyniki były prawidłowe. W ramach bezpieczeństwa używanych urządzeń ciśnieniowych raz w roku autoklawy poddawane były kontroli technicznej.

Ilość i asortyment używanego sprzętu, materiału jednorazowego użytku ulega stałemu zwiększaniu. Placówki posiadały dostateczną ilość sprzętu, który przechowywany był w

warunkach zapewniających zachowanie jałowości i czystości. Zestawy i materiały sterylne posiadały aktualne terminy przydatności do użycia.

Nie odnotowano braków w zaopatrzeniu w bieliznę czystą, która przechowywana była w prawidłowych warunkach. W większym zakresie zastosowanie miała bielizna jednorazowego użytku. Bielizna zabiegowa jałowa używana była wyłącznie w postaci jednorazowej.

Dostępne dla personelu środki ochrony osobistej były odpowiednie do zagrożeń wynikających z udzielanych świadczeń medycznych.

Wszystkie podmioty wytwarzające odpady medyczne posiadały uregulowania formalno-prawne w zakresie gospodarki odpadami. Odpady w miejscu wytworzenia gromadzone były prawidłowo, z zachowaniem segregacji, w pojemnikach wyłożonych wymiennymi workami koloru czerwonego oraz w typowych pojemnikach jednorazowego użytku. Do czasu przekazania do utylizacji odpady magazynowane były w wydzielonych urządzeniach chłodniczych. Wymagany czas gromadzenia do 72 godzin i magazynowania do 30 dni był przestrzegany. We wszystkich placówkach odpady przekazywane były systematycznie firmom specjalistycznym, w oparciu o aktualne umowy, potwierdzone dokumentacją odbioru. Kontrole w zasobach mieszkaniowych; spółdzielczych i komunalnych dotyczyły oceny wykonanych akcji deratyzacyjnych. W ramach nadzoru przeprowadzone zostały kontrole w 2 jednostkach administracyjnych zarządzających zasobami mieszkaniowymi komunalnymi i spółdzielczymi. Powszechne akcje deratyzacyjne wykonane zostały w terminach określonych w uchwale Rady Miejskiej w okresie wiosennym i jesiennym. Wykonawcami deratyzacji, podobnie jak w latach ubiegłych były firmy specjalistyczne. Do zabiegów zastosowano dopuszczone do obrotu i stosowania środki deratyzacyjne. Ogółem dokonano przeglądu otoczenia budynków oraz miejsc wyłożenia trutki w 58 piwnicach budynków komunalnych i spółdzielczych. Nieprawidłowości dotyczące przygotowania obiektów oraz wykonania deratyzacji nie zostały stwierdzone.

II. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz wody do kąpieli. Stan sanitarno – techniczny obiektów użyteczności publicznej.

Wykonując obowiązki wynikające z Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w ramach posiadanych kompetencji pracownicy Oddziału Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Prudniku w 2018 r. prowadzili działania w zakresie:

- monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, produkowanej przez wodociągi sieciowe znajdujące się na terenie powiatu,
- kontroli jakości zdrowotnej wody w pływalniach
- kontroli stanu sanitarno – technicznego obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym środków komunikacji publicznej.

Według ewidencji pod nadzorem Oddziału w 2018 r. znajdowało się 249 obiektów

W 2018 r. wykonano kontrole wszystkich wodociągów funkcjonujących na terenie gminy.

W stosunku do 2017 r. jakość wody produkowanej przez wodociągi w roku 2018 nie zmieniła się i na dzień 31 grudnia spełniała wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Na podstawie sprawozdań z badań wody wykonanych przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Prudniku,, w ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej, wydano 25 ocen jakości wody stwierdzających przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Podczas kontroli stanu sanitarno – technicznego obiektów związanych z ujmowaniem, uzdatnianiem i dystrybucją wody przeznaczonej do spożycia przeprowadzonych w 2018 r. na terenie gminy nie stwierdzano nieprawidłowości.

W omawianym okresie sprawozdawczym jakość wody na pływalniach zarówno krytej jak i odkrytej spełniała wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. Próbkę do badań pobierane były zarówno w ramach kontroli urzędowej jak i kontroli wewnętrznej zgodnie z zatwierdzonymi harmonogramami. Zdecydowana większość próbek do badań pobierana była przez zarządców pływalni w związku z obowiązkiem zapewnienia bezpieczeństwa osób kąpiących się.

W jednym przypadku podczas kontroli przeprowadzonej w dniu 09.08.2018 r. przez upoważnionego pracownika Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Prudniku stwierdzono nieprawidłowości związane ze złym stanem sanitarno - technicznym pomieszczeń.

Zarządca obiektu został zobowiązany w drodze decyzji administracyjnej do usunięcia stwierdzonych uchybień w terminie do 30.06.2019 r. tj. przed otwarciem sezonu kąpielowego. Nałożony został również obowiązek poniesienia opłaty za przeprowadzone czynności kontrolne związane z prowadzeniem bieżącego nadzoru, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami.

Tereny pływalni zaopatrzone były w odpowiednią ilość sanitariatów i natrysków oraz przebieralni. Zapewniony był dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody, nieczystości płynne odprowadzane były do sieci kanalizacyjnej. Uregulowany był również sposób postępowania z odpadami komunalnymi, ilość pojemników do gromadzenia odpadów komunalnych była wystarczająca.

Przestrzegany był zakaz palenia tytoniu na terenie obiektów, wprowadzony przez ich zarządców w drodze regulaminów korzystania z pływalni.

W 2018 r. na terenie gminy Prudnik zewidencjonowano 34 zakłady świadczące usługi w zakresie fryzjerstwa, kosmetyki i odnowy biologicznej.

Podsumowując wyniki kontroli w omawianych zakładach na przestrzeni minionego roku nie stwierdzono nieprawidłowości, w zakresie procesów dekontaminacji narzędzi fryzjerskich i kosmetycznych. Obiekty wyposażone są w gamę środków dezynfekcyjnych o szerokim spektrum działania. Na stanie znajdują się także sterylizatory kulkowe, w przypadku 3 salonów kosmetycznych oraz 1 salonu fryzjerskiego sterylizację narzędzi prowadzi się w autoklawach na gorące suche powietrze.

Zauważalny jest rozwój w zakresie ilości świadczonych usług, stąd często konieczne jest rozwiązanie polegające na zmianie miejsca świadczonych usług, celem zapewnienia bardziej funkcjonalnych pomieszczeń, w lepszym stanie technicznym.

Nadal jak w latach minionych problemem w omawianej grupie obiektów jest brak aktualnych wymagań prawnych. Dodatkowym utrudnieniem w stwierdzeniu faktycznego stanu sanitarnego jest konieczność informowania przedsiębiorcy o zamierzonej kontroli zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r. poz. 646)

W 2018 r. na terenie gminy zewidencjonowanych było 9 obiektów świadczących usługi hotelarskie, w tym 2 hotele, 2 schroniska młodzieżowe, 3 gospodarstwa agroturystyczne oraz 2 inne objekty, w których są świadczone usługi hotelarskie.

W omawianym okresie w przypadku 1 hotelu, podczas przeprowadzonej kontroli stwierdzono naruszenie wymagań sanitarno - technicznych, wynikających z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawnych.

Prowadzone było postępowanie administracyjne, osobę winną zaniedbań ukarano grzywną w drodze mandatu karnego.

Wszystkie placówki świadczące usługi hotelarskie wyposażone były w pomieszczenia porządkowe (w przypadku hoteli i większych obiektów nie będących hotelami) oraz kąpiki porządkowe (w mniejszych placówkach) przeznaczone do przechowywania środków czystościowych, dezynfekcyjnych, higieny oraz sprzętu porządkowego. W obiektach hotelowych oraz schroniskach zatrudniony personel sprząający zaopatrzony był w wózki porządkowe.

Gospodarowanie bielizną czystą i brudną nie budziło zastrzeżeń. Wydzielone były magazynki lub miejsca przeznaczone do składowania bielizny czystej i brudnej. Pranie bielizny pościelowej odbywało się w obiektach, w urządzonych pralniach lub w pralniach zewnętrznych na podstawie zawartych umów.

W omawianym okresie skontrolowano 12 ustępów publicznych.

Ustępy publiczne, ogólnodostępne oraz na stacjach paliw prowadzące działalność całoroczną, posiadały stałą obsługę, która odpowiedzialna była za utrzymanie odpowiedniego stanu sanitarno – higienicznego. Obiekty te wyposażono w instalacje wodociągową, kanalizacyjną oraz wentylacyjną (wentylacja grawitacyjna lub mechaniczna), nieczystości ciekłe odprowadzane były do miejskiej sieci kanalizacyjnej. Dezynfekcję armatury sanitarnej prowadzono kilka razy dziennie przy użyciu środków dezynfekcyjnych o szerokim spektrum działania. W trakcie przeprowadzanych kontroli stwierdzano wystarczające zapasy środków do dekontaminacji o aktualnych terminach przydatności. Zapewnione były także środki higieny tj. mydło, papier toaletowy oraz ręczniki jednorazowego użytku. Ustęp ogólnodostępny znajdujący się w prudnickim parku jest obiektem czynnym sezonowo, trwale połączonym z gruntem, posiadającym podłączenie do miejskiej sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej. Utrzymaniem czystości w tymczasowych kabinach typu TOI – TOI zajmowały się wyspecjalizowane firmy.

Do obiektów użyteczności publicznej innych niż wyżej wymienione, w przypadku których zachowanie właściwego stanu sanitarnego jest niezbędne z uwagi na zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego osób z nich korzystających, a także przebywających w ich sąsiedztwie należą cmentarze oraz domy przedpogrzebowe.

Nekropolie urządzone są zgodnie z ustawą o cmentarzach i chowaniu zmarłych a także na podstawie szczegółowych przepisów zawartych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków. Tereny cmentarzy w całości są ogrodzone a ogrodzenia wykonane z materiałów trwałych. Gospodarka odpadami komunalnymi na cmentarzach była prawidłowa. Odpady

gromadzone były w kontenerach usytuowanych przy cmentarzach. Wywóz nieczystości stałych realizowany był przez wyspecjalizowane firmy na podstawie zawartych umów. Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę są wodociągi sieciowe oraz studnie własne.

W trakcie omawianego okresu sprawozdawczego nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących postępowania ze zwłokami. Przygotowaniem zwłok do pochówku zajmują się pracownicy zakładów pogrzebowych. Czynności te wykonywane są przy zachowaniu należytego reżimu sanitarnego. Pracownicy mają zapewnione środki ochrony indywidualnej. Pomieszczenia chłodni oraz „pro morte” posiadają ściany i podłogi wyłożone materiałami łatwo zmywalnymi i odpornymi na działanie środków myjących i dezynfekcyjnych (terakota, panele ścienne). Ponadto pomieszczenia te zabezpieczone są przed dostępem osób niepowołanych oraz owadów i gryzoni. Prowadzone są procesy dekontaminacji przy zastosowaniu preparatów o szerokim spektrum działania.

Odpady niebezpieczne powstałe w przedmiotowych placówkach tj. rękawice jednorazowe i worki na zwłoki przekazywane są do utylizacji firmom prowadzącym działalność w tym zakresie.

W 2018 r. nie stwierdzano nieprawidłowości podczas kontroli środków transportu publicznego, stacji i przystanków PKP i PKS.

III. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Wykonując ustawowe obowiązki pracownicy Oddziału Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku sprawowali nadzór sanitarny nad bezpieczeństwem żywności i żywienia na terenie Gminy Prudnik. Realizowano to poprzez kontrolowanie przestrzegania przez podmioty gospodarcze, działające na rynku żywnościowym, przepisów określających wymagania higieniczno-zdrowotne, które dotyczą warunków produkcji, transportu, przechowywania i obrotu żywnością. Nadzorem objęto również warunki sanitarne żywienia zbiorowego, zarówno zamkniętego jak i otwartego. Kontrole sanitarne objęły też bezpieczeństwo zdrowotne materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyki.

W trakcie roku 2018 nadzorem objęto 316 obiektów, w których przeprowadzono 207 kontroli sanitarnych. Podstawą działań był roczny harmonogram kontroli Oddziału, w opracowaniu którego brano pod uwagę stopień ewentualnych zagrożeń mogących wynikać z niewłaściwego stanu obiektów. Pod uwagę brano również stan zakładów w latach poprzednich. Powyższy harmonogram został zatwierdzony przez Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Oprócz planowanych kontroli, działania podejmowane były w związku z interwencjami konsumentów, doraźnymi poleceniami jednostki nadrzędnej oraz otrzymywanymi powiadomieniami w ramach systemu RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Paszach).

Efektom przeprowadzonych kontroli były wydawane decyzje administracyjne związane z uchybieniami higienicznymi i zdrowotnymi, nakładające na właścicieli obiektów obowiązek doprowadzenia do poprawy stanu sanitarnego obiektów. Naruszenia wymagań prawa żywnościowego skutkowały wydaniem 62 decyzji administracyjnych. Najczęstszymi przyczynami stanowiącymi o konieczności wydawania decyzji administracyjnych były uchybienia natury techniczno-sanitarnej: niewłaściwy stan sanitarny i techniczny kontrolowanych obiektów oraz wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub po upływie daty minimalnej trwałości. Napotykanne uchybienia wymagały również działań doraźnych, których efektem były nakładane grzywny w drodze mandatów karnych.

W roku 2018 żaden ze skontrolowanych zakładów nie został oceniony jako niezgodny z wymaganiami.

W grupie zakładów obrotu żywnością zastrzeżenia budził nadzór właścicieli nad odpowiednim stanem technicznym i sanitarnym obiektów. Dotyczyło to głównie obiektów niedużych, o małych obrotach.

Praktycznie wszystkie funkcjonujące zakłady wdrożyły dobre praktyki produkcyjne i higieniczne.

W ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano do badań laboratoryjnych 151 próbek żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków. Wyniki badań laboratoryjnych pobranych próbek nie budziły zastrzeżeń i spełniały wymogi prawa żywnościowego pod względem badanych parametrów. Jedna próbka nie spełniała wymogów prawa żywnościowego z powodu wykrycia obecności termofilnych *Campylobacter*. Na podstawie wyników badań żywności pochodzącej od producentów z terenu powiatu prudnickiego można stwierdzić, że żywność ta nie stanowiła, w świetle badań laboratoryjnych, zagrożenia dla konsumentów.

Celem zapewnienia bezpiecznego żywienia dzieci i młodzieży na koloniach, półkoloniach, obozach i zimowiskach pracownicy Oddziału, wspólnie z pracownikami innych Oddziałów tutejszej Stacji, przeprowadzali kontrole sanitarne sprawdzające przygotowanie obiektów do realizacji bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży. Ocenie podlegała także jakość oferowanego wyżywienia oraz stan sanitarno-techniczny bloków żywienia. Stan sanitarny placówek, jak również wyżywienie, nie budziły zastrzeżeń.

W ramach działania systemu RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Paszach), po otrzymywanych informacjach o niebezpiecznych środkach spożywczych podejmowano niezwłocznie kontrole interwencyjne, mające stwierdzić czy dany produkt znajduje się w obrocie na terenie powiatu prudnickiego i w przypadku jego stwierdzenia wycofanie z lokalnego rynku.

W roku 2018 realizowano zapisy zawartego porozumienia o współpracy pomiędzy Państwową Inspekcją Sanitarną i Inspekcją Weterynaryjną.

Pracownik Oddziału, posiadający uprawnienia grzyboznawcy, w ramach zapewnienia bezpieczeństwa żywności wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu, dokonywał ocen partii grzybów zebranych przez indywidualnych zbieraczy runa leśnego oraz partii grzybów suszonych, wystawiając na oceniane partie grzybów stosowne atesty oraz udzielał licznych porad indywidualnym zbieraczom grzybów odnośnie przydatności do spożycia zebranych przez nich grzybów.

W ramach nadzoru dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego w związku z „Planem działania na 2018r. dotyczącym produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego” przeprowadzono trzy kontrole producentów produkcji. Kontrole te były przeprowadzone wspólnie z przedstawicielem Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu Oddział Terenowy w Prudniku.

Podsumowując można stwierdzić, że stan sanitarny ogółu nadzorowanych obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku w roku 2018 utrzymał się na poziomie podobnym jak w roku 2017. Poprawa stanu sanitarnego zakładów osiągana jest poprzez modernizację obiektów oraz przez wprowadzanie systemów zapewnienia bezpieczeństwa żywności. W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w dalszym ciągu niezbędne będzie kontynuowanie nadzoru sanitarnego, szczególnie w zakresie wdrażania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej w obiektach żywności i żywienia, w szczególności zasad systemu HACCP. W dalszym ciągu celem działań będzie dążenie do utrzymania bezpieczeństwa żywności, należytego stanu technicznego i sanitarnego obiektów nadzorowanych.

IV. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy

W zakresie bieżącego nadzoru sanitarno - higienicznego Oddział Higieny Pracy przeprowadzał kontrole warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W ramach planowanych w 2018 roku zadań bieżącego nadzoru nad zakładami pracy oddział przeprowadził kontrole z zakresu:

- warunków pracy i wypełniania przez pracodawców obowiązków wynikających z rozporządzenia Min. Zdrowia w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy;
- warunków pracy i wypełniania przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach sektora gospodarki odpadami;
- warunków pracy i wypełniania przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych w takich grupach zawodowych jak np: leśnictwo, przemysł spożywczy, uprawy rolne z chowem zwierząt, służba zdrowia, odprowadzanie ścieków;
- warunków pracy i wypełniania przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach przemysłu tworzyw sztucznych;
- bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami pracy w zakładach pracy z uwzględnieniem oceny narażenia zawodowego pracowników na czynniki szkodliwe i uciążliwe środowiska pracy;
- realizacji inicjatyw Forum wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach w ramach projektu REACH-ENFORCE-6, dotyczącego kontroli klasyfikacji i oznakowania mieszanin chemicznych oraz udostępniania na rynku produktów biobójczych;
- wprowadzania do obrotu oraz stosowania produktów biobójczych zawierających substancje czynne, wymienione w decyzjach Komisji Europejskiej,
- przestrzegania ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz przepisów rozporządzenia WE Nr 1907/2006 (REACH), Nr 1272/2008 (CLP),
- nadzoru nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3,
- wprowadzania do obrotu detergentów.

W ramach współpracy z Oddziałem Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej zbierano informacje o przestrzeganiu przez pracodawców przepisów dotyczących zakazu palenia tytoniu oraz przekazywano materiały oświatowo zdrowotne do realizacji interwencji profilaktyki antytytoniowej.

Przeprowadzono również wizytację gospodarstw rolnych (4 w 2018 roku), podczas których informowano o czynnikach szkodliwych w szczególności o pyłach azbestu, a także o toksycznych i bardzo toksycznych substancjach chemicznych zawartych w środkach ochrony roślin. Ponadto przekazano w wizytowanych gospodarstwach płyty CD z materiałami informacyjnymi i prezentacyjnymi Państwowej Inspekcji Pracy oraz z aktualnym rejestrem dopuszczonych do obrotu środków ochrony roślin.

Nadzór nad zakładami prowadzony był zgodnie z harmonogramem.

Ogółem skontrolowano 69 firm na 85 zakładów pracy pozostających w ewidencji na koniec 2018 roku. Na początku roku zaplanowano 63 kontrole w 63 podmiotach ujętych w harmonogramie, natomiast zrealizowano 74 kontrole w 69 zakładach pracy.

Liczba osób zatrudnionych w skontrolowanych zakładach na terenie gminy wynosi ogółem 2 928.

Liczba osób pracujących w warunkach przekroczenia NDS(N) 30 osób w 5 zakładach pracy. W porównaniu do 2017 r. zmniejszyła się liczba osób pracujących w warunkach przekroczenia normatywów higienicznych o 7 osób. Zmniejszenie liczby osób narażonych wynikało z unowocześniania parku maszynowego, wyciszania maszyn, rotacji pracowników, wymiany i konserwacji części maszyn.

Czynniki szkodliwe jakie występują w środowisku pracy na terenie powiatu prudnickiego to: hałas, zapylenie, substancje chemiczne.

Narażenie pracowników, w związku z przekroczeniami normatywów na poszczególne czynniki szkodliwe środowiska pracy na podstawie wyników badań i pomiarów w trakcie roku 2018 przedstawia się następująco:

Hałas - 13 pracowników, np.: linie produkcyjne, maszyny stolarskie, zgrzewarki ultradźwiękowe, kosiarki i kosy spalinowe.

Zapylenie – 9 osób - spawacze.

Czynniki chemiczne – 9 osób, mangan i jego związki nieorganiczne na stanowiskach spawania.

Mikroklimat umiarkowany przekroczony (PMV powyżej 2) – wyznaczono mikroklimat gorący dla 8 osób – obsługa kotła, czynności prasowania odzieży.

Czynniki biologiczne – 525 pracowników narażonych na kontakt z czynnikami zaklasyfikowanymi do grup 2 i 3; potencjalne narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne

grupy 3 występowało w sektorze służb leśnych, w jednostkach związanych z uprawami rolnymi w połączeniu z chowem zwierząt, w sektorze opieki zdrowotnej oraz gospodarki odpadami.

Czynniki rakotwórcze: 82 pracowników:

- pyły drewna mieszane z udziałem twardego w sektorze produkcji wyrobów z drewna – 5 pracowników,
- prace związane z kontaktem ze związkami niklu – 9 osób,
- prace związane z kontaktem z formaldehydem – 33 osoby,
- benzyna niskowrząca, niespecyfikowana ze względu na kontakt z benzenem zawartym w paliwach - 11 osób,
- promieniowanie jonizujące – 24 osoby.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano ogółem 8 decyzji merytorycznych, w których zawarto 11 nakazów dotyczących m.in.: poprawy warunków w pomieszczeniach produkcji, przeprowadzenia badań środowiska pracy z zakresu hałasu, substancji chemicznych, stężenia pyłów, podjęcia działań prowadzących do obniżenia stężenia pyłów, opracowania programu działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas, zapewnienia instrukcji bhp przy magazynowaniu i transporcie substancji chemicznych, stosowania środków ochrony indywidualnej do czasu istnienia przekroczeń normatywów higienicznych, zaprowadzenia rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych, zaprowadzenia rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych.

W porównaniu do 2017 roku liczba wydanych decyzji i nakazów była na podobnym poziomie (7 decyzji i 10 nakazów w 2017 r.), nie wystawiano decyzji unieruchamiających stanowiska pracy. Od wydanych decyzji merytorycznych nie było odwołań.

Ze względu na liczbę osób pracujących w warunkach przekroczenia normatywów higienicznych, zakładami o podwyższonym narażeniu zawodowym pracowników są:

P.P.U. „TORKONSTAL” Sp. z o. o. w Prudniku - 9 pracowników narażonych na pyły spawalnicze oraz mangan i jego związki (na 31 zatrudnionych ogółem);

„Bardusch Polska” Sp. z o. o. w Prudniku - 8 pracowników narażonych na mikroklimat gorący (na 107 zatrudnionych ogółem).

Choroby zawodowe.

W 2018 roku wpłynęły 3 zgłoszenia podejrzeń o chorobę zawodową. Przeprowadzono 3 wizyty w ramach postępowań wyjaśniających dotyczących chorób zawodowych,

w wyniku których sporządzono 3 karty oceny narażenia zawodowego. Zakończono decyzją 1 postępowanie w sprawie choroby zawodowej wniesione w 2017 r. (decyzja o nie stwierdzeniu)oraz 3 postępowania wniesione w 2018 roku.

Wydano 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej i 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej. Jedna decyzja się uprawomocniła i wystawiono kartę stwierdzenia choroby zawodowej. W 2018 nie wydano postanowień jak również innych decyzji w sprawach chorób zawodowych. Na prośbę innej PSSE, udzielono odpowiedzi mającej związek z toczącym się postępowaniem w sprawie choroby zawodowej. W porównaniu do roku 2017 liczba zgłoszonych podejrzeń w sprawach chorób zawodowych wzrosła dwukrotnie.

Opiekę lekarską nad pracownikami zatrudnionymi w zakładach pracy sprawują lekarze uprawnieni do badań profilaktycznych przyjmujący głównie w Przychodni Lekarskiej "OPTIMA MEDYCYNA" SA i w Przychodni Lekarskiej "MEDICUS" w Prudniku.

V. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo –wychowawczych.

Nadzór nad środkami zastępczymi.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny dzieci i młodzieży ma na celu zapewnienie bezpiecznych warunków i odpowiedniego standardu higienicznego nauki, pobytu i wypoczynku dzieci i młodzieży w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

Do zakresu działania Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego w sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży należy:

- Ocena higieny procesów nauczania.
- Ocena warunków sanitarno-higienicznych pomieszczeń oraz stanu sanitarno-technicznego sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych.
- Sprawowanie nadzoru nad prawidłową organizacją i przebiegiem wypoczynku letniego oraz zimowego dzieci i młodzieży.

W roku sprawozdawczym nadzorem sanitarno-higienicznym Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Prudniku objęto następujące placówki Gminy Prudnik:

- 1 żłobek (1 kontrola)
- 12 przedszkoli (16 kontroli)
- 7 szkół podstawowych (8 kontroli)
- 1 szkoła gimnazjalna (1 kontrola)
- 1 szkoła muzyczna (1 kontrola)
- 1 szkoła ponadgimnazjalna + internat (2 kontrole)
- 2 szkolne schroniska młodzieżowe (2 kontrole)

Ogółem na terenie Gminy Prudnik skontrolowano 25 placówek stałych, przeprowadzono 31 kontroli w tym 26 planowych i 5 ponadplanowych (tematycznych, sprawdzających). W trakcie kontroli oceniono zarówno ogólny stan sanitarno-higieniczny placówek, jak i środowisko pracy ucznia.

Kontrole, które wykazywały nieprawidłowości kończyły się wszczęciem postępowania administracyjnego i wydaniem decyzji. W roku 2018 wystawiono 6 decyzji administracyjnych (w tym 4- decyzje merytoryczne (w tym 2 zmieniające) oraz 2 decyzje opłatowe). Wydane decyzje administracyjne dotyczyły złego stanu technicznego sufitów, ścian, podłóg, nieprawidłowego natężenia oświetlenia sztucznego.

W roku sprawozdawczym 2018 do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Prudniku wpłynęła 1 anonimowa interwencja dotyczyła Publicznego Przedszkola

w Moszczance, niezgodnego z zasadami ergonomii wyposażenia stołówki. Interwencja okazała się uzasadniona wydano decyzję administracyjną.

W 2018 roku nie odnotowano zmian w infrastrukturze nadzorowanych obiektów.

Wypoczynek dzieci i młodzieży.

Na terenie Gminy Prudnik zorganizowano ogółem 33 turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży, które zostały zgłoszone w elektronicznej bazie MEN. W trakcie trwania wypoczynku przeprowadzono 20 kontroli na których odpoczywało 595 uczestników wypoczynku letniego i zimowego nie stwierdzono nieprawidłowości. Placówki wypoczynku letniego i zimowego funkcjonowały bez zastrzeżeń. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono naruszenia wymagań higieniczno-sanitarnych w zakresie utrzymania czystości oraz stanu sanitarno-technicznego obiektów. Uczestnikom wypoczynku zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pobytu. Zapewniono prawidłowe warunki do utrzymania higieny osobistej jak i prowadzenia zajęć rekreacyjno- sportowych. Stan sanitarny bloków żywieniowych nie budził zastrzeżeń. Nie odnotowano żadnych skarg i interwencji.

Podczas wypoczynku zarówno zimowego jak i letniego prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych, zamieszczano je również na stronie internetowej PSSE .

Dużą popularnością na terenie naszej gminy cieszyły się wypoczynki zorganizowane w miejscu zamieszkania, które były zorganizowane przez Centrum Edukacyjne Ireneusz Czajkowski w Prudniku a także przez Prudnicki Ośrodek Kultury i Biblioteki Publicznej w Prudniku gdzie odpoczywało łącznie 365 dzieci. Formy wyjazdowe zorganizowane były w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym „ Dąbrówka” w Prudniku , Filii w Wieszczyńce a także w Hotelu „Oaza” w Prudniku, Hotelu „Olimp” w Prudniku gdzie łącznie odpoczywało 230 dzieci .

Dożywianie dzieci i młodzieży

Skontrolowano szkoły podstawowe, gimnazja, szkołę ponadgimnazjalną pod kątem prowadzonego dożywiania dzieci i młodzieży. Ustalono, że na 2270 uczniów Gminy Prudnik z ciepłego posiłku korzysta 1045 dzieci, co stanowi 46 % dzieci w szkołach. Z dofinansowanych posiłków na terenie Gminy Prudnik korzysta 299 uczniów tj. 28,6%.

Mając na uwadze rozwój i zdrowie dzieci należy zwracać uwagę, aby jak najwięcej uczniów mogło korzystać w szkołach i przedszkolach z ciepłych posiłków. Według zaleceń dzieci i młodzież powinny spożywać regularnie 5 posiłków w ciągu dnia. Podczas kontroli zwracano uwagę na asortyment artykułów spożywczych oferowanych przez automaty sprzedające artykuły spożywcze działające na terenie szkół. Nie należy sprzedawać żywności typu fast-

food. W miejsce chipsów, słodyczy, napojów gazowanych powinny być sprzedawane napoje mleczne, soki, owoce, woda niegazowana.

Opieka medyczna w szkołach

Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami w szkołach realizowana jest przede wszystkim przez pielęgniarki szkolne. W roku 2018 kontrolą objęto 8 szkół w tym 6 szkół podstawowych, 1 gimnazjum oraz 1 szkołę ponadgimnazjalną Gminy Prudnik. Uczniowie 8 placówek szkolnych mają zapewnioną opiekę medyczną w gabinetach profilaktyki zdrowotnej. Posiadane przez szkoły gabinety odznaczały się dobrym stanem sanitarno-technicznym.

W przypadku braku gabinetu profilaktyki zdrowotnej badania odbywają się w pomieszczeniach zastępczych na terenie placówki dot. Publicznej Szkoły Podstawowej Stowarzyszenia Rozwoju i Promocji Wsi Łąka Prudnicka „Złoty Potok”.

Stan sanitarny pracowni chemicznych

W zakresie posiadania i przechowywania substancji chemicznych i ich mieszanin skontrolowano 2 pracownie chemiczne, w wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W pracowniach znajdowały się aktualne spisy posiadanych substancji chemicznych, wymagane karty charakterystyki, preparaty były właściwie oznakowane i przechowywane. W widocznych miejscach znajdowały się instrukcje bhp.

Ocena w zakresie przestrzegania zakazu palenia tytoniu.

Podczas prowadzonych kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwem używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Nie stwierdzono wykroczeń w tym zakresie. We wszystkich placówkach obowiązuje całkowity zakaz palenia tytoniu.

Pomiary temperatury.

Dokonano ocenę warunków środowiska placówek nauczania i wychowania w zakresie temperatury – wykonano 86 pomiarów. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W minionym roku przeprowadzono kontrole tematyczne, dotyczyły one:

- *oceny warunków środowiska nauczania i wychowania w zakresie mebli szkolnych i przedszkolnych.*

Badania w kierunku dostosowania mebli do antropometrycznych wymiarów ciała wykonano w 1 przedszkolu Gminy Prudnik (Publiczne Stowarzyszeniowe Przedszkole „Chatka Puchatka” w Niemysłowicach), gdzie sprawdzono 15 stanowisk pracy przedszkolaka. W badanej placówce wyposażenie przedszkolne: stoły i krzesła posiadały wymaganą dokumentację jak atesty i certyfikaty. Dzieci korzystały z prawidłowych zestawów mebli dostosowanych do ich wzrostu. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

- pomiarów natężenia oświetlenia.

W 1 placówce (przedszkolu) przeprowadzono pomiary natężenia oświetlenia sztucznego gdzie stwierdzono nieprawidłowości. W związku z powyższym wszczęto postępowanie administracyjne, wydano decyzje finansową i nakazową.

- przeciwdziałanie wadom postawy

- W ramach „Programu przeciwdziałania wadom postawy ciała u dzieci i młodzieży w województwie opolskim” podjęto działania;
 - w związku z przedsięwzięciem ogłoszonym przez Minister Edukacji Narodowej, „1 Październik Ogólnopolskim Dniem Tornistra” oraz w ramach akcji „Październik Miesiącem Ważenia Tornistrów” przeprowadzono w 2-ch szkołach podstawowych Gminy Prudnik pomiary ciężaru tornistrów/plecaków w porównaniu do masy ciała. Badaniem objęto 391 uczniów 28 oddziałów.
 - 164 uczniów (41,9%) nosiło tornistry nie przekraczające 10% masy ciała,
 - 148 uczniów (37,9%) nosiło tornistry nie przekraczające 10-15% masy ciała,
 - 79 uczniów (20,2%) nosiło zbyt ciężkie tornistry, tj. przekraczające 15% masy ciała.

Przeprowadzono działania edukacyjne nt. pakowania tornistra a także indywidualny instruktaż przy ważeniu tornistrów. Sprawdzone co dzieci noszą w tornistrach. W szkołach pozostawiono materiały informacyjno-edukacyjne dot. przedsięwzięcia pn. „Październik Miesiącem Ważenia Tornistrów” ponadto przekazano informację, że materiały edukacyjne na powyższy temat można znaleźć na stronach GIS, WSSE, PSSE.

W roku 2018 w trakcie przeprowadzanych kontroli sanitarnych nie stwierdzono istotnych uchybień bieżącego stanu sanitarno- higienicznego w obiektach nauczania i wychowania. W wielu nadzorowanych placówkach stan sanitarno higieniczny uległ poprawie.

Podczas kontroli nie stwierdzono zaniedbań w utrzymaniu bieżącego porządku i czystości. W żadnej ze skontrolowanych placówek nie stwierdzono łamania zakazu palenia tytoniu.

Podsumowując nadzór sanitarny nad placówkami nauczania i wychowania Gminy Prudnik w roku sprawozdawczym 2018 stwierdza się, że;

- Poprawie uległa sytuacja dotycząca warunków utrzymania higieny osobistej uczniów (zaopatrzenie w mydło w płynie, papier toaletowy ręczniki jednorazowego użytku, suszarki do rąk, czystość i porządek).
- Poprawie uległy warunki lokalowe niektórych szkół poprzez zagospodarowanie budynków gimnazjalnych bądź sal lekcyjnych gimnazjum.
- Poprawie uległy warunki środowiska pracy ucznia- oświetlenie (wymiana oświetlenia w placówkach, których przeprowadzono pomiary i wydano decyzje).
- Stale poprawia się stan techniczny mebli szkolnych i urządzeń sportowych, ponieważ placówki oświatowe systematycznie wymieniają sprzęt i urządzenia na nowe posiadające wymaganą dokumentację jak certyfikaty i atesty.
- Poprawiły się warunki do pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych, w wielu placówkach, wspólne półki zastąpiono szafkami indywidualnymi.
- Placówki wypoczynku dla dzieci i młodzieży zostały zorganizowane prawidłowo i nie budziły zastrzeżeń.
- Poprawia się estetyka zagospodarowania terenu wokół placówek oświatowo-wychowawczych.

W Gminie Prudnik jednostki odpowiedzialne za warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania oraz ich dyrektorzy, prowadzili w szerokim zakresie działania mające na celu poprawę warunków sanitarno-higienicznych i technicznych w podległych placówkach.

Wnioskuje się o zwrócenie uwagi na dalszą poprawę warunków sanitarno-technicznych, a w szczególności przeprowadzenie niezbędnych remontów, które zapewnią odpowiednią liczbę urządzeń sanitarnych, zgodnie z obowiązującymi standardami, poprawę oświetlenia w placówkach, wyposażenie placówek szkolnych i przedszkolnych w ergonomiczne i bezpieczne meble oraz urządzenia i sprzęt sportowy posiadający atesty i certyfikaty. Stworzenie ergonomicznych stanowisk pracy uczniów/przedszkolaków wpłynie na poprawę zdrowia dzieci i młodzieży oraz przyswojenie właściwych nawyków higienicznych.

Nadzór nad środkami zastępczymi.

W 2018r. kontynuowano nadzór w zakresie środków zastępczych celem ograniczenia negatywnych skutków ich używania. Prowadzono akcje uświadamiające młodzież szkolną

o negatywnych skutkach zażywania tych preparatów. Udostępniano ulotki informacyjne dotyczące skutków używania środków zastępczych. Materiały te były skierowane do młodzieży szczególnie w okresie wypoczynku zimowego i letniego. W 2018r. w związku z przekazaniem przez Prokuraturę Rejonową w Nysie informacji o posiadaniu środków zastępczych przez mieszkańca powiatu prudnickiego prowadzono postępowanie administracyjne mające na celu orzeczenie o przepadku ww. produktu na rzecz Skarbu Państwa.

VI. Zapobiegawczy nadzór sanitarny.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny, sprawowany przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego, w szczególności poprzez opiniowanie lub uzgadnianie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów planów zagospodarowania przestrzennego, warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dokumentacji projektowych inwestycji, w tym projektów budowlanych, jak również zajmowanie stanowisk w ramach uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2018 r. w Gminie Prudnik, skupiała się przede wszystkim na:

- opiniowaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin powiatu prudnickiego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego;
- uzgadnianiu dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych;
- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych,
- opiniowaniu planowanych przedsięwzięć, co do potrzeby przeprowadzania oceny ich oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby co do zakresu raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- opiniowaniu środowiskowych uwarunkowań planowanych inwestycji.

Wymienione kierunki działań mają charakter zapobiegawczy i pozwalają na wyegzekwowanie wymogów higieniczno-zdrowotnych oraz higieny środowiska przed powstaniem nowej inwestycji lub jej przebudowy.

Wydano 3 uzgodnienia zakresu i stopienia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz 2 opinie do projektów dotyczących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, Gminy Prudnik.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Prudniku w 2018r. wydał 2 opinie, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Ponadto uzgodniono warunki realizacji dla 1 planowanych inwestycji.

Uzgodniono 5 dokumentacji projektowych .

Wpłynęło 20 wniosków w związku z kontrolą obiektów, w tym 12 dotyczyły kontroli końcowych obiektów w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania, z terenu Gminy Prudnik.

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawując zapobiegawczy nadzór sanitarny odgrywa znaczącą rolę w ochronie zdrowia publicznego podejmując szereg zadań o charakterze profilaktycznym, mających na celu możliwie największe ograniczenie wpływu działań inwestycyjnych na zdrowie człowieka, między innymi poprzez:

- inspirowanie działań lokalnych organów administracji samorządowej np. : w zakresie uporządkowania gospodarki wodno - ściekowej czy gospodarki odpadami na danym obszarze, wymagając przy uzgadnianiu planów zagospodarowania przestrzennego odpowiedniego z punktu widzenia ochrony zdrowia zagospodarowania terenów,
- uzgadnianie dokumentacji projektowych tj. wymaganie od inwestorów już na etapie planowania inwestycji spełnienia właściwych warunków sanitarno-higienicznych.

Działalność Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Prudniku w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, związana z procesem inwestycyjnym, skutecznie zapobiegała nieprawidłowościom mającym wpływ na stan sanitarny Gminy Prudnik, tym samym przyczyniła się do powstawania obiektów budowlanych o wyższym standardzie technicznym, zapewniających właściwe warunki zdrowotne pobytu mieszkańców i higieny środowiska.

VII. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.

Działania edukacyjne w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w Gminie Prudnik, w 2018 r. podejmowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną wynikały przede wszystkim z wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, założeń Narodowego Programu Zdrowia, zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia, a także z aktualnej sytuacji epidemiologicznej w Polsce oraz problemów i potrzeb zdrowotnych występujących w środowisku lokalnym. Realizowano programy prozdrowotne i akcje promujące zdrowy styl życia o zasięgu ogólnopolskim i wojewódzkim. Działania oświatowo – zdrowotne skierowano do następujących środowisk:

- dzieci i młodzieży w przedszkolach i szkołach na wszystkich poziomach nauczania,
- uczestników wycieczki zimowego i letniego,
- nauczycieli, wychowawców, opiekunów i rodziców,
- pracowników i pacjentów podmiotów leczniczych,
- społeczności lokalnej.

D) Realizacja programów edukacyjnych i profilaktycznych o zasięgu ogólnopolskim i wojewódzkim (interwencje programowe).

1. Program edukacyjny „Trzymaj Formę!” – realizowany był w 2 szkołach podstawowych Gminy Prudnik. Celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i jej rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Projekt realizowany przez szkoły służyć ma promocji aktywności fizycznej oraz prawidłowego, czyli zróżnicowanego i zbilansowanego sposobu odżywiania się młodzieży. Program kierowany był do szkół gimnazjalnych oraz szkół podstawowych, klas V-VI.

2. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczeniu AIDS – w ramach działań edukacyjnych z zakresu profilaktyki HIV i AIDS, wspólnie z Zespołem Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Prudniku, zorganizowano VI Powiatowy Konkurs Wiedzy o HIV i AIDS, który odbył się w dniu 03.12.2018 r., w tymże Zespole. Wzięły w nim udział 4 szkoły ponadgimnazjalne z Gminy Prudnik. Konkurs został objęty patronatem Starosty Prudnickiego, który ufundował laureatom nagrody.

3. Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej pt.: „Czyste Powietrze Wokół Nas” – adresowany do najstarszej grupy przedszkolnej – dzieci 5 i 6 letnich. Umożliwia on wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy. Jest to pierwsze, bardzo ważne ogniwo w edukacji

antytytoniowej dzieci, w którym wzięły udział 3 przedszkola z Gminy Prudnik. W ramach programu zorganizowano Powiatowy Konkurs Plastyczny pt. „Stawiam na zdrowy styl życia – otoczenie wolne od dymu”. Przedmiotem Konkursu była praca plastyczna wykonana zespołowo przez grupę przedszkolaków. W dniu 15 marca 2018 r. w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Prudniku odbyła się uroczysta gala Konkursu, podczas której zostały wręczone nagrody sfinansowane m. in. przez Burmistrza Prudnika.

4. Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych – w ramach tego projektu, w 3 szkołach ponadgimnazjalnych, znajdujących się w Gminie Prudnik, realizowany był program, pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość”, który w 2018 r. wpisany został do Bazy Programów Rekomendowanych. Celem programu jest ograniczenie używania środków psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu, narkotyków i środków zastępczych). Działania w kierunku profilaktyki przeciwdziałania uzależnieniom prowadzone były także podczas Wystawy Twórców Ludowych i Rzemiosła Artystycznego w Prudniku. Zorganizowano stoisko informacyjno – edukacyjne, przy którym prowadzone były rozmowy dotyczące m.in. zdrowego stylu życia oraz szkodliwości palenia tytoniu. Zainteresowanym osobom wykonywano pomiar poziomu tlenku węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera. Zaprezentowano również alkogogle służące do demonstracji upośledzenia zmysłów po spożyciu alkoholu.

Podobne działania profilaktyczno – edukacyjne prowadzono podczas Transgranicznych Targów Pracy, Edukacji i Przedsiębiorczości zorganizowanych w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Prudniku, w dniu 13.04.2018r.

5. Program profilaktyki zakażeń HBV i HCV pt.: „Podstępne WZW” – realizowany był w 3 szkołach ponadgimnazjalnych, znajdujących się na terenie Gminy Prudnik. Celem programu jest upowszechnienie, wśród młodzieży, wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C, uświadomienie ryzyka zakażeń wirusami HBV i HCV oraz zagrożeń wynikających z zakażenia, wpojenie zasad profilaktyki w tym zakresie oraz pobudzenie do refleksji nad akceptacją osób już zakażonych.

6. Program profilaktyki czerniaka „Znamię! Znam je?” – realizowany był również w 3 szkołach ponadgimnazjalnych. Celem programu jest zwiększenie świadomości młodzieży na temat czerniaka – jednego z najbardziej agresywnych nowotworów skóry, zachęcenie do regularnego badania skóry oraz przestrzegania podstawowych zasad ochrony przed nim.

7. Program edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie” – skierowany jest do dzieci z IV klas szkół podstawowych. Realizowany był w 3 szkołach podstawowych z terenu Gminy Prudnik. Celem tego programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci

i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego, zwiększenie wiedzy uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

8. Kontynuowano realizację wojewódzkiego programu „Profilaktyka uzależnień dzieci i młodzieży do 18 roku życia w województwie opolskim na lata 2016-2019”. W Gminie Prudnik realizowała go 1 szkoła gimnazjalna.

II) Realizacja akcji i kampanii promujących zdrowy styl życia (interwencje nieprogramowe).

1. Światowy Dzień Zdrowia – w dniu 10.04.2018 r. w ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia, na rynku w Prudniku, zorganizowano happening profilaktyczno – edukacyjny, podczas którego odbyły się: pokazy udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej w wykonaniu uczniów z Zespołu Szkół Medycznych w Prudniku, analizy masy ciała BMI, pomiary ciśnienia tętniczego krwi, badania stóp podoskopem, analizy stężenia tlenu węgla (CO) w wydychanym powietrzu u osób palących i biernych palaczy. Rozdawano również ulotki dotyczące skutków palenia tytoniu oraz na temat środków zastępczych, tzw. „dopalaczy”. Adresatami akcji były dzieci, młodzież ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz lokalni mieszkańcy. Edukacją objęto ok. 60 osób.

2. Światowy Dzień bez Tytoniu – obchodzony był 31.05.2018 r. pod hasłem: „Nie niszczy sobie serca”.

W dniu 26.05.2018 r. zorganizowano stoisko profilaktyczno- edukacyjne podczas 39 Pieszego Rajdu Maluchów. Przy stoisku wykonano badanie poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera u osób nałogowo palących, kobiet w ciąży i biernych palaczy. Po wykonanym pomiarze, osoby te namawiano do zerwania z nałogiem oraz rozdawano im ulotki dotyczące palenia tytoniu. Działaniami edukacyjnymi objęto około 400 osób.

3. Wojewódzka kampania „Bezpieczne Wakacje” – realizowana była w okresie VI-VIII 2018 r. wśród uczestników wypoczynku letniego. Działaniami edukacyjnymi, prowadzonymi wspólnie z pracownikiem Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży oraz pracownikami Komendy Powiatowej Policji w Prudniku i Komendy Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej w Prudniku, objęto 577 uczestników wypoczynku oraz 44 opiekunów. Przygotowano 1 ekspozycję wizualną w PSSE w Prudniku dotyczącą profilaktyki zdrowotnej i prawidłowych zachowań nad wodą, w górach, na drodze i podczas upałów. Rozdano 215 ulotek pt. „Patent na bezpieczne wakacje” oraz 200 ulotek o dopalaczach.

4. W ramach promowania wykonywania szczepień ochronnych przeprowadzono, w okresie listopad – grudzień 2018 r. wykłady w : Szkole Rodzenia w Prudniku, Uniwersytecie III Wieku w Prudniku oraz Zespole Szkół Medycznych w Prudniku.

5. **Prudnicki Dzień Zdrowia** – obchodzony był 23.06.2018 r. Zorganizowano stoisko edukacyjne, wykonywano badanie poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera oraz zaprezentowano alkogogle. Rozdawano ulotki o dopalaczach.

III) Dystrybucja materiałów oświatowo- zdrowotnych dotyczących:

- profilaktyki antytytoniowej,
- szkodliwości środków zastępczych (dopalaczy), narkotyków, alkoholu,
- profilaktyki HIV/AIDS,
- prawidłowego odżywiania, zapobiegania nadwadze i otyłości,
- profilaktyki nowotworowej,
- profilaktyki WZW, czerniaka,
- walki z wszawicą,
- higieny jamy ustnej,
- pneumokoków,
- żywienia dzieci w żłobkach,
- czystego powietrza.

IV) Partnerzy w realizacji działań prozdrowotnych w Gminie Prudnik :

- Urząd Miejski w Prudniku,
- Agencja Promocji i Rozwoju Gminy Prudnik,
- Prudnicki Ośrodek Kultury,
- PTTK Prudnik,
- Komenda Powiatowej Policji w Prudniku,
- Komenda Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej w Prudniku,
- placówki nauczania i wychowania: przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne,
- podmioty lecznicze (Prudnickie Centrum Medyczne, Przychodnia Lekarska Optima, Przychodnia Lekarska Medicus),
- lokalne środki masowego przekazu: „Tygodnik Prudnicki”, „Prudnik 24”, „TV Pogranicza TV Prudnik”, „Prudnicki Telewizyjny Kurier Informacyjny” .
- PPIS w Prudniku oraz komórki organizacyjne Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Prudniku (HDM, EP, HŻ, HK, HP).

VIII. Podsumowanie.

Podsumowując należy stwierdzić, że w porównaniu z rokiem 2017 stan sanitarny gminy nie uległ istotnym zmianom. Systematyczny nadzór nad obiektami oraz analiza sprawozdań z badań pobranych próbek pozwoliły na ujawnienie nieprawidłowości i zagrożeń oraz w efekcie na ich likwidację.